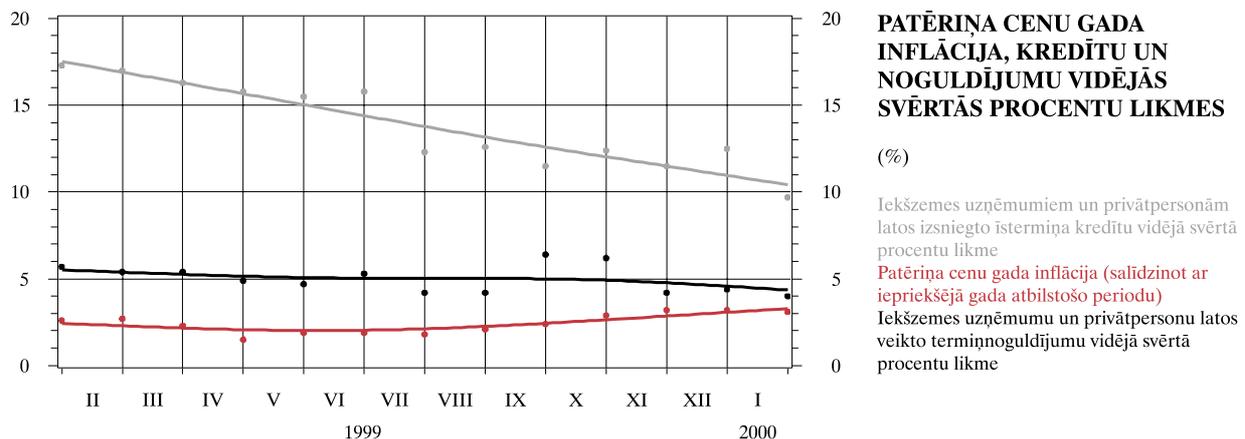

MONETĀRAIS BIĻETENS

1•2000

Sakarā ar tālāku ekonomiskās aktivitātes pieaugumu janvārī nebija vērojams parasti šim mēnesim raksturīgais galveno banku sektora darbības rādītāju kritums. Iekšzemes uzņēmumu un privātpersonu noguldījumu atlikums palielinājās par 1.6%, šai klientu grupai izsniegto kredītu atlikums – par 2.0%. Plašās naudas apjoms palika nemainīgs salīdzinājumā ar decembra augsto līmeni. Nedaudz (par 1.3%) samazinājās kredītiestāžu aktīvi. Naudas resursu pietiekamība un makroekonomiskā stabilitāte veicināja nebanku sektoram latos izsniegto kredītu procentu likmju ievērojamu kritumu (par 2.8–3.5 procentu punktiem). Bezdarba līmenis nemainījās, bet gada inflācija samazinājās. Bankas pakāpeniski samazināja sakarā ar gatavošanos 2000. gada datorproblēmas iespējamām sekām ievērojami paaugstināto likviditāti. Samazinājās skaidrā nauda apgrozībā, banku noguldījumu atlikums Latvijas Bankā, kā arī centrālās bankas bankām izsniegto kredītu atlikums. Naudas tirgū joprojām samazinājās procentu likmes. Ilgāka termiņa finanšu instrumentu attīstības iespējas apliecināja pirmā 3 gadu valsts iekšējā aizņēmuma obligāciju izsole, kas veiksmīgi norisēja 26. janvārī.

Plašā nauda M2X janvāra beigās bija 997.1 milj. latu. Skaidrā nauda apgrozībā (bez atlikumiem banku kasēs) samazinājās par 10.1 milj. latu, bet iekšzemes uzņēmumu un privātpersonu noguldījumu atlikums pieauga par 10.0 milj. latu. Noguldījumu termiņstruktūras pārmaiņas liecināja par resursu termiņa pieauguma tendenci. Pieprasījuma noguldījumu atlikums palielinājās par 0.9%, bet termiņnoguldījumu – par 2.9%. Latos piesaistīto noguldījumu atlikums pieauga par 1.5%, bet ārvalstu valūtā piesaistīto noguldījumu atlikums – par 1.7%.

Turpinājās iekšzemes uzņēmumiem un privātpersonām izsniegto kredītu atlikuma pieaugums (par 12.9 milj. latu), bet kopējais banku sistēmas iekšzemes kredītu atlikums nedaudz (par 1.6 milj. latu) samazinājās. To galvenokārt noteica valdības noguldījuma Latvijas Bankā pieaugums, neto kredītam valdībai samazinoties par 14.5 milj. latu. Iekšzemes uzņēmumiem un privātpersonām latos izsniegto kredītu atlikums pieauga par 2.4%, bet ārvalstu valūtā izsniegto kredītu atlikums – par 1.6%. Pieauga šādu īstermiņa kredītu (par 7.9%), bet samazinājās ilgtermiņa kredītu (par 0.4%) atlikums.

Iekšzemes uzņēmumiem un privātpersonām latos izsniegto īstermiņa un ilgtermiņa kredītu vidējā svērtā procentu likme samazinājās (attiecīgi līdz 9.7% un 9.1%), bet OECD valstu valūtās izsniegto īstermiņa un ilgtermiņa kredītu vidējā svērtā procentu likme nedaudz pieauga (attiecīgi līdz 13.1% un 11.7%). Par 0.1–0.5 procentu punktiem samazinājās banku piesaistīto termiņnoguldījumu vidējās svērtās procentu likmes. Latos izsniegto iekšzemes starpbanku kredītu vidējā svērtā procentu likme samazinājās līdz 1.7% (decembrī – 2.7%) un Latvijas Bankas izsniegto *repo* kredītu vidējā svērtā procentu likme – līdz 4.3% (decembrī – 4.4%). Pazeminājās arī 1 un 3 mēnešu valsts iekšējā aizņēmuma parādzīmju vidējās svērtās diskonta likmes: decembrī tās bija attiecīgi 4.6% un 5.2%, bet janvārī – 3.7% un 4.6%. Par samērā zemu fiksēto peļņas likmi (9.25%) tika pārdotas 3 gadu obligācijas (2 gadu obligāciju izsolē 1999. gada oktobrī fiksētā peļņas likme sasniedza 12.25%).

Iekšzemes starpbanku tirgū izsniegto kredītu apjoms janvārī palielinājās par 5.2% (līdz 166.9 milj. latu), bet Latvijas Bankas izsniegto aizdevumu apjoms samazinājās 3.8 reizes (līdz 7.7 milj. latu). Arī valūtas mijmaiņas darījumu izsolēs izsniegto līdzekļu apjoms strauji samazinājās, bet Latvijas Bankas no bankām piesaistīto termiņnoguldījumu apjoms pieauga 1.6 reizes un sasniedza 31.0 milj. latu.

Banku interese par valdības vērtspapīru izsolēm bija liela. Mēneša laikā notika pa četrām 1 un 3 mēnešu un

divas 6 mēnešu valsts iekšējā aizņēmuma parādzīmju izsoles (pieprasījuma un piedāvājuma attiecība – 2.31) un 3 gadu obligāciju izsole (pieprasījuma un piedāvājuma attiecība – 2.92). 1 mēneša parādzīmes tika pārdotas 1.8 milj. latu, 3 mēnešu – 2.8 milj. latu, 6 mēnešu – 4.0 milj. latu apjomā, bet 3 gadu obligācijas – 25.0 milj. latu apjomā. Apgrozībā esošo valsts iekšējā aizņēmuma vērtspapīru kopapjoms palielinājās par 13.2% (janvāra beigās – 165.1 milj. latu). 41.2% no tiem bija 2 gadu obligācijas, 30.4% – 12 mēnešu parādzīmes un 15.1% – 3 gadu obligācijas.

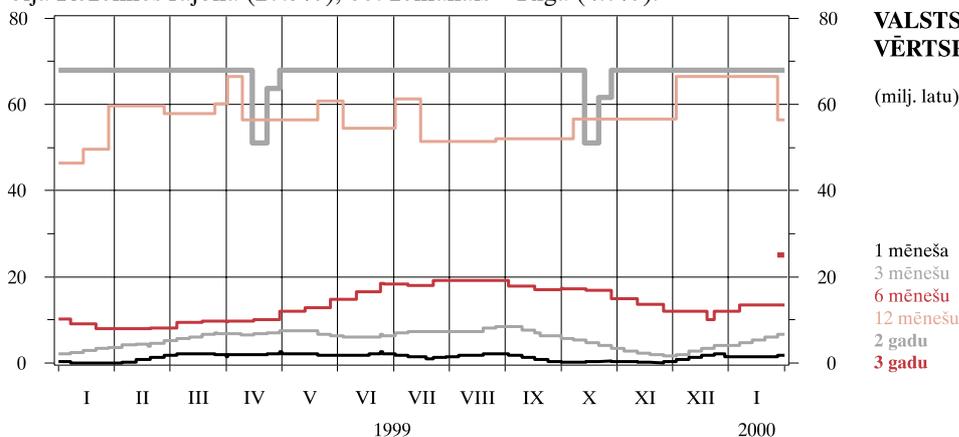
Janvārī situāciju pasaules valūtas tirgū noteica ievērojams pieprasījums pēc ASV dolāriem, un tāpēc ASV dolāra kurss pieauga gan attiecībā pret eiro, gan attiecībā pret Japānas jenu. Ieguldītāju vidū nostiprinājās pārliecība, ka ASV tautsaimniecība pēc 106 mēnešu nepārtrauktas ekspansijas turpinās strauji attīstīties. Euro kursa kritumu attiecībā pret ASV dolāru noteica ne tikai atšķirīgie tautsaimniecības attīstības tempi ASV un Eiropā, bet arī politiskie notikumi Vācijā un Austrijā. Attiecībā pret latu ASV dolāra un Lielbritānijas sterliņu mārciņas kurss palielinājās attiecīgi par 0.9% un 2.1%, bet eiro un Japānas jenas kurss samazinājās attiecīgi par 1.2% un 1.6%. Situācija iekšzemes valūtas tirgū bija stabila, un Latvijas Bankai nevajadzēja veikt intervences valūtas tirgū. Bankas atmaksāja Latvijas Bankai valūtas mijmaiņas (*swap*) darījumos aizņemtos līdzekļus, un centrālās bankas tīrie ārējie aktīvi samazinājās par 10.4 milj. latu jeb 2.0%, tomēr emitētās nacionālās valūtas segums ar Latvijas Bankas tīrajiem ārējiem aktīviem janvāra beigās bija 108.5%.

Janvārī valsts pamatbudžeta fiskālais deficīts bija 5.8 milj. latu, kas liecināja par šā deficīta krasas samazināšanās tendenci. Valdības ārējais parāds janvārī samazinājās (par 2.1 milj. latu), bet iekšējā parāda pieaugumu (par 21.0 milj. latu) noteica 3 gadu obligāciju emisija.

Patēriņa cenu indekss salīdzinājumā ar decembri palielinājās par 1.1%, bet gada inflācija janvārī bija 3.1%. Patēriņa cenu indeksu ietekmēja akcīzes nodokļa noteikšana kafijai un bezalkoholiskajiem dzērieniem (cenu pieaugums vidēji par 3.7%) un šā nodokļa paaugstināšana alkoholiskajiem dzērieniem (cenu pieaugums par 3.0%), sezonāls dārzenū cenu kāpums (par 13.7%), kā arī vairāku administratīvi regulējamo pakalpojumu tarifu palielināšanās (sašķidrinātās gāzes cena pieauga par 6.8%, ūdensapgādes tarifi – par 4.9%, kanalizācijas tarifi – par 4.3%, karstā ūdens un siltumapgādes tarifi – par 2.4%). Preču cenas palielinājās par 1.1%, bet pakalpojumu – par 0.9%. Ar 2000. gada janvāri mainīti patēriņa cenu indeksa aprēķinā lietotie svāri, samazinot uztura produktu un bezalkoholisko dzērienu, viesnīcu un sabiedriskās ēdināšanas, bet palielinot transporta, apģērba un apavu, mājas iekārtošanas un uzturēšanas, kā arī sakaru īpatsvaru.

Ražotāju cenu indekss salīdzinājumā ar decembri un 1998. gada janvāri palielinājās attiecīgi par 0.6% un 0.1%.

Bezdarba līmenis jau trešo mēnesi nemainījās (9.1% no ekonomiski aktīvo iedzīvotāju skaita), bet salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu bezdarbnieku skaits samazinājās (par 4.6%). Augstākais bezdarba līmenis bija Rēzeknes rajonā (27.3%), bet zemākais – Rīgā (4.7%).

	1999 XII	2000 I
Rūpniecības produkcijas fiziskā apjoma indeksa pārmaiņas (salīdzinot ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %)	-0.9	*
Patēriņa cenu indeksa pārmaiņas		
Mēneša (%)	0.2	1.1
Gada (%)	3.2	3.1
Reģistrēto bezdarbnieku skaits perioda beigās	109 497	108 975
Bezdarba līmenis (% no ekonomiski aktīvo iedzīvotāju skaita)	9.1	9.1
Valsts pamatbudžeta fiskālā bilance (milj. latu)	-115.3	-5.8
Ārējā tirdzniecība (milj. latu)		
Eksports	85.1	*
Imports	171.5	*
Bilance	-86.4	*

MAKROEKONOMISKIE RĀDĪTĀJI

* Datu vēl nav.

Avots: LR Centrālās statistikas pārvaldes dati.

MONETĀRIE RĀDĪTĀJI

(perioda beigās; milj. latu)
(perioda beigās; milj. ASV dolāru)*

	1999	2000
	XII	I
Banku sistēma		
M2X	997.2	997.1
Skaidrā nauda apgrozībā (bez atlikumiem banku kasēs)	377.4	367.3
Iekšzemes uzņēmumu un privātpersonu noguldījumi	619.8	629.8
Pieprasījuma noguldījumi	401.0	404.7
Termiņnoguldījumi	218.8	225.1
M2D	698.7	693.5
Tīrie ārējie aktīvi	363.1	367.9
Tīrie iekšējie aktīvi	634.2	629.2
Kredīti iekšzemes uzņēmumiem un privātpersonām	656.3	669.2
Īstermiņa kredīti	185.0	199.7
Ilgtermiņa kredīti	471.3	469.5
Kredīts valdībai (neto)	79.9	65.4
Latvijas Banka		
M0	526.3	471.8
Skaidrā nauda apgrozībā	426.1	409.1
Noguldījumi Latvijas Bankā latos	99.7	62.3
Noguldījumi Latvijas Bankā ārvalstu valūtā	0.5	0.5
Tīrie ārējie aktīvi	522.5	512.1
Tīrie iekšējie aktīvi	3.8	-40.3
Kredīti	68.0	19.1
Bankām	63.3	50.1
Valdībai (neto)	4.6	-31.0
Pārējie aktīvi (neto)	-64.2	-59.5
Ārējās rezerves*	912.58	887.73
Zelts	72.41	71.45
Speciālās aizņēmuma tiesības	3.07	0.45
Rezerves pozīcija Starptautiskajā Valūtas fondā	0.01	0.01
Ārvalstu konvertējamās valūtas	837.09	815.82

PROCENTU LIKMES UN LATVIJAS BANKAS NOTEIKTIE ĀRVALSTU VALŪTU KURSI

	1999	2000
	XII	I
Latos izsniegto iekšzemes starpbanku kredītu vidējā svērtā procentu likme	2.7	1.7
Iekšzemes uzņēmumiem un privātpersonām izsniegto kredītu procentu likmes		
Īstermiņa kredīti (izsniegti latos)	12.5	9.7
Īstermiņa kredīti (izsniegti OECD valstu valūtās)	11.5	13.1
Ilgtermiņa kredīti (izsniegti latos)	12.6	9.1
Ilgtermiņa kredīti (izsniegti OECD valstu valūtās)	10.6	11.7
No iekšzemes uzņēmumiem un privātpersonām piesaistīto noguldījumu procentu likmes		
Pieprasījuma noguldījumi (veikti latos)	1.5	1.3
Pieprasījuma noguldījumi (veikti OECD valstu valūtās)	0.8	0.8
Īstermiņa noguldījumi (veikti latos)	4.2	3.9
Īstermiņa noguldījumi (veikti OECD valstu valūtās)	4.8	4.7
Ilgtermiņa noguldījumi (veikti latos)	7.8	7.3
Ilgtermiņa noguldījumi (veikti OECD valstu valūtās)	6.6	6.4
Latvijas Bankas refinansēšanas likme (perioda beigās; %)	4.0	4.0
Ārvalstu valūtu kursi (perioda beigās)		
Ls pret USD	0.5830	0.5880
Ls pret DEM	0.3004	0.2969
Ls pret GBP	0.9420	0.9620
Ls pret FRF	0.0896	0.0885
Ls pret 100 JPY	0.5690	0.5600
Ls pret EUR	0.5875	0.5806

Latvijas ostās saņemto un no tām nosūtīto kravu apjoms salīdzinājumā ar iepriekšējā gada janvāri samazinājās par 2.9% (t.sk. Ventspils ostā – par 10.7%). Strauji palielinājās kravu apgrozība Rīgas un Liepājas ostā (attiecīgi par 14.1% un 65.4%). Jau otro mēnesi turpinājās dzelzceļa kravu pārvadājumu apjoma pieaugums (par 5.1%, t.sk. tranzītpārvadājumu – par 3.1%, eksporta pārvadājumu – par 51.6%, importa pārvadājumu – par 25.6%).

Janvārī būtiski palielinājās gaļas un olu ražošana (attiecīgi par 19.0% un 7.3%).

Latvijas Republikas Centrālā statistikas pārvalde apkopojusi datus par rūpniecības un tirdzniecības attīstību decembrī. Salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu rūpniecības produkcijas fiziskā apjoma indekss samazinājās par 0.9%. Pieauga gan apstrādes rūpniecības, gan ieguves rūpniecības un karjeru izstrādes produkcijas fiziskā apjoma indekss (attiecīgi par 2.0% un 2.2%), bet elektroenerģijas, gāzes un ūdens apgādes produkcijas fiziskā apjoma indekss samazinājās par 9.6%. Mazumtirdzniecības apgrozījums pieauga par 15.0%.

	1999	2000
	XII	I
Banku rezerves	144.5	100.1
Nacionālā valūta banku kasēs	48.7	41.8
Noguldījumi Latvijas Bankā	95.8	58.3
Ārzemju aktīvi	954.6	930.1
Ārvalstu valūta banku kasēs	40.3	33.8
Prasības pret ārvalstu bankām	466.6	452.9
Prasības pret ārvalstu nebankām	338.1	332.4
Pārējie aktīvi	109.5	111.0
Prasības pret centrālo valdību (neto)	95.9	114.1
Prasības pret pašvaldībām (neto)	-20.7	-17.7
Prasības pret valsts uzņēmumiem	30.7	37.7
Prasības pret privātuzņēmumiem	543.0	544.8
Prasības pret privātpersonām	94.9	99.4
Neklasificētie aktīvi	158.3	166.5
Pamatlīdzekļi	97.3	98.0
Nauda ceļā	2.4	6.6
Pārējie aktīvi	34.0	37.5
Prasības pret iekšzemes kredītiestādēm (t.sk. ieguldījumi)	24.5	24.4
AKTĪVI PAVISAM	2 001.3	1 975.0
Pieprasījuma noguldījumi	233.7	235.8
Valsts uzņēmumu	31.2	33.6
Privātuzņēmumu	123.1	121.4
Privātpersonu	79.4	80.8
Termiņnoguldījumi	87.6	90.4
Valsts uzņēmumu	15.9	14.0
Privātuzņēmumu	29.8	31.8
Privātpersonu	42.0	44.5
Rezidentu noguldījumi ārvalstu valūtā	298.6	303.6
Valsts uzņēmumu	11.4	12.0
Privātuzņēmumu	149.1	149.6
Privātpersonu	138.0	142.0
Tranzītfondi	22.5	22.8
Ārzemju pasīvi	1 114.0	1 074.3
Saistības pret ārvalstu bankām	220.1	193.8
Saistības pret ārvalstu nebankām	616.8	576.8
Kapitāls un rezerves	154.7	154.3
Pārējie pasīvi (t.sk. pakārtotās saistības)	122.3	149.4
Saistības pret Latvijas Banku	63.2	50.0
Parāda vērtspapīri	3.7	4.0
Kapitāls un rezerves	38.0	40.4
Uzkrājumi parādiem un saistībām	69.9	69.1
Neklasificētie pasīvi	70.1	84.5
Nauda ceļā	24.5	38.6
Pārējie pasīvi (t.sk. pakārtotās saistības)	26.5	26.7
Saistības pret iekšzemes kredītiestādēm	19.2	19.3
PASĪVI PAVISAM	2 001.3	1 975.0

KREDĪTIESTĀŽU KOPSAVILKUMA BILANCE

(perioda beigās; milj. latu)

© Latvijas Banka, 2000

Pārpublicējot obligāta avota norāde.
Reģistrācijas apliecība Nr. 1718

Latvijas Banka
K. Valdemāra ielā 2a, Rīgā, LV-1050
Tālrunis: 702 2300 Fakss: 702 2420
<http://www.bank.lv>

Latvijas banku sistēmas un Latvijas Bankas monetāro rādītāju, kā arī starptautisko rezervju raksturlielumu publicēšanas datumi ir atrodami Starptautiskā Valūtas fonda Datu izplatīšanas standartu biļetena padomes Internet lappusē (<http://dsbb.imf.org>).
Šie dati visagrāk tiek publicēti Latvijas Bankas Internet lappusē (http://www.bank.lv/FinancialData/Latvian/index_LB.html).